



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VIII. Locus Nicolai illustratur & explicatur. Dionysius Exiguus sua attestazione docuit fixam fuisse illam dignitatem, cùm dixit Thessalonicensem antistitem semper implevisse vices apostolicæ sedis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

Vnde & in fine epistolæ ad Episcopos per Illyricum, in qua de Anastasio agit tum recens ordinato Episcopo Thessalonicensi, ait se prædecessoresque suos Pontifices Romanos constituisse ut Illyricianæ Ecclesiæ ad Anastasium pertinerent secundum veterem consuetudinem. Quod falsum omnino esset, si ad solum Anastasium referretur, non verò generaliter ad Episcopum Thessalonicensem, quisquis is tandem foret. Hæc sunt verba Sixti: *Nec credatis vobis minui quiddam reverentia illius, ad quem & majores nostri & nos Illyricanas Ecclesias juxta morem traditum volumus pertinere, à vestra dilectione & servari volumus & deferri.* Idem dicendum est de epistola Leonis primi ad Metropolitanos per Illyricum constitutos: in qua eis significans se vices suas commisisse Anastasio, ait se id facere secundum exempla decessorum suorum, cum tamen constet neminem ante Leonem vices suas Anastasio commisisse præter Sixtum. Ridicula namque essent verba Leonis, nisi hac interpretatione mollirentur quam adhibuimus verbis Sixti. Sic namque loquitur Leo: *Vicem itaque nostram fratri & coepiscopo nostro Anastasio, secuti eorum exemplum quorum nobis recordatio est veneranda, commisimus.* Rectè ergo idem Sixtus dixit in epistola ad Perigenem, nihil se novum concessisse Anastasio, sed habita consideratione disciplinæ ecclesiasticæ id ei detulisse quod decessores sui Romani Pontifices detulerant illius decessoribus. Eodem loquendi modo ante Sixtum usus erat & Bonifacius in epistola ad Episcopos per Thessaliam constitutos, in qua Rufum vindicare studens à contemptu adversus Thessalos, ita loquitur: *Cui nihil novum auctoritas nostra concedit, sequens priorum gratiam, qua huic cura Ecclesiarum sepe videtur in jactata.* Post istos Hormisdas in commonitorio quod dedit Ennodio & Peregrino Episcopis, quos Thessalonicam mittebat ad Dorotheum Episcopum Thessalonicensem pro causa Ioannis Metropolitanæ Epiri veteris, privilegia illa Thessalonicensi Ecclesiæ concessa fuisse testatur his verbis: *Certè redeat ad unitatem, & nos cum eo insistemus ut omnia privilegia quæcunque consecuta est à sede apostolica Ecclesia ejus, inviolata serventur.*

VI. Quare cum videmus sequentes Pontifices, cum Episcopis Thessalonicensibus delegant vices suas, profiteri se id facere juxta morem antiquum, & priorum exempla judiciumque sequendo, tamen addant id se facere contemplatione etiam meritorum insignium virorum, intelligere debemus illos firmitatem rebus jam constitutis tribuere, non verò eam auctoritatem tribuere Ecclesiæ Thessalonicensi antistiti, ita ut eo extin-

cto, extincta quoque ita sit vicaria illa potestas ut ad successorem non transeat. Nam & ipse Bonifacius primus, cujus testificatione docuimus eam curam delegatam fuisse Ecclesiæ Thessalonicensi, id se facere ait more majorum in epistola ad Episcopos Illyrios: *Retro majores secutus, inquit, qui Ecclesiam Thessalonicensem sibi semper familiarem, & in collegij caritate famulantem, dignam, sicut fides adserit scriniorum, hoc honore duxerunt.* Sixtus etiam III. ad Episcopos in synodo apud Thessalonicam congreganda scribens de Anastasio Episcopo Thessalonicensi ait: *Nos fratri & coepiscopo nostro Anastasio tantum tribuimus quantum decessoribus ipsius à nostris decessoribus attributum. Priorum judicium sequimur hoc constituendo quæ ab his novimus constituta.* Idem in epistola ad Episcopos per Illyricum consistentes: *Nec credatis vobis minui quiddam reverentia illius, ad quem & majores nostri & nos Illyricanas Ecclesias juxta morem traditum volumus pertinere, à vestra dilectione & servari volumus & deferri.* Leo I. in epistola LXXXV. ad Anastasium Thessalonicensem: *Sicut præcessores mei præcessoribus tuis, ita etiam dilectioni tue, priorum secutus exemplum, vices mei moderamini delegari.* Idem Episcopis Metropolitanis per Illyricum constitutis: *Vicem itaque nostram fratri & coepiscopo nostro Anastasio, secuti eorum exemplum quorum nobis recordatio est veneranda, commisimus.*

VII. Sufficere ista possent, ut arbitror, ad ostendendum vicariam illam Episcoporum Thessalonicensium dignitatem in consuetudinem venisse, ita ut quicumque Thessalonicensis esset antistes, is ex more orandus esset apostolicæ sedis vicariatus per Illyricum. Facere tamen non possum quin adhuc ad eam rem probandam utar testimonio Nicolai primi, qui in epistola ad Michaëlem Imperatorem scripta ait indefinitè Thessalonicensem Episcopum secundum antiquum morem, quem restaurari postulat, habuisse vicem Ecclesiæ Romanæ per Epirum & nonnullas alias provincias quas hæc enumerat. Præstat autem integrum locum referre. *Oportet enim vestram imperiale decus, quod in omnibus ecclesiasticis utilitatibus vigere audivimus, ut antiquum morem, quem nostra Ecclesia habuit, vestris temporibus restaurare dignemini; quatenus vicem quam nostra sedes per Episcopos vestris in partibus constitutos habuit, videlicet Thessalonicensem, qui Romanæ sedis vicem per Epirum veterem, Epirumque novam, atque Illyricum, Macedoniam, Thessaliam, Achaiam, Daciam ripensem, Daciamque mediterraneam, Mæsiam, Dardaniam, & Prævalim, beato Petro Apostolorum principi contradicere nullus presumat.*

VIII. Sed quod Nicolaus admonet con-

Apud Hollen.
pag. 101.

Apud Hollen.
pag. 154.

101

Nicol. 1. epist.

Vide
Nicol.
1. 2.

tradendum non esse beato Petro in his provinciis, respexisse videtur ad locum ex epistola Bonifacii ad Rufum Episcopum Thessalonicensem, quem supra retulimus, in quo vicariatus dicitur Ecclesie Thessalonicensi concessus fuisse à beato Petro. Respexit etiam haud dubie ad epistolam Leonis primi ad Anastasium Thessalonicensem. Nam Leo statim in initio illius epistolae vicariam illam potestatem à beato Petro reperit, sic tamen ut etiam se nonnulla concessisse doceat. *Quanta fraternitati tue, inquit, à beatissimi Petri Apostoli auctoritate commissa sint, & qualia etiam nostro tibi favore sint credita, si vera ratione perspiceres & iusto examine ponderares, multum possemus de inuncte tibi sollicitudinis devotione gaudere.* Unde etiam colligi potest vicariatum illum aeterna lege concessum fuisse Ecclesie Thessalonicensi, ita ut quicumque sedis illius Episcopus esset, is Legatus natus esset Romani Pontificis in Illyrico, ut illustissimi Archiepiscopi verbis utamur. Vidit ista Dionysius Exiguus, suaque etiam attestazione docuit fixam fuisse illam dignitatem, hoc lemma apponens primo capituli istius epistolae Leonis ad Anastasium: *Quod semper Thessalonicensis antistes vices apostolicae sedis impleverit.* Quod non ita tamen intelligendum est ac si dicere voluisset Dionysius Thessalonicensem antistitem fuisse sedis apostolicae Vicarium in Illyrico in initiis susceptae à Romanis fidei fundataeque apud ipsos cathedrae. Illud enim tantum dicere voluit, ex quo primum tempore dignitas illa conlata est Ecclesie Thessalonicensi, ab ea nunquam fuisse divisam, & sedis illius Episcopum semper ab illo tempore vices apostolicae sedis implevisse. Respiciebat enim ad initia vicariatus, & ad aetatem suam, qua vivebat adhuc ea auctoritas in Episcopo Thessalonicensi.

IX. Denique Iustinianus Imperator cum prima Iustinianae antistitem ad eam omnino dignitatem evehere cogitaret quam Thessalonicensis obtinebat in Illyrico, etiam vices apostolicae sedis ei aeterna lege committi à Vigilio Papa obtinuit per sex provincias Illyricanas. Ait enim in Novella constitutione cxxxi. constituere se ut is qui pro tempore fuerit Archiepiscopus primae Iustinianae, habeat semper sub sua jurisdictione Episcopos illarum sex provinciarum, & ut in subiectis sibi provinciis locum obtineat sedis apostolicae Romae, secundum ea quae definita sunt à sanctissimo Papa Vigilio. Certè sanctus Gregorius vices suas delegans Archiepiscopo primae Iustinianae, ait se id facere *juxta morem*, ut adnotabimus infra. Verutam porro consuetudinem magni momenti

esse in istiusmodi rebus diximus supra, & iterum repetemus in causa Ioannis Episcopi Nicopolitani. Itaque ut ad id redeamus unde digressi sumus, modus agendi quem in hac causa usurpavit Iustinianus satis evincit vicariam Thessalonicensis Episcopi dignitatem fuisse perpetuam, ita ut ille qui Thessalonicensem Ecclesiam pro tempore regebat, eo ipso esset apostolicae sedis Vicarius, cum ad istius exemplum Iustinianus eam praerogativam antistiti patriae suae procuraverit.

CAPVT XXIII.

Synopsis.

I. Inquirenda nunc initia Vicariatus Thessalonicensis, ut scire possimus cuius primum Romani Pontificis beneficio debeatur. Veteres ad Damasum referunt. Recentiores quidam negant; adeo ut inventus sit qui Nicolaum primum argueret mendacij.

II. Referuntur verba Nicolai, simulque docetur locum ejus esse corruptum ac mutilum.

III. Auctoritate etiam Ioannis VIII. confici potest initia Vicariatus istius referenda esse ad Damasum.

IV. Probatum praeterea ex Innocentio I. qui suppar Damaso fuit.

V. Adversus illorum testimonia opponi potest epistola Siricij, qui vices suas delegans Anyfio, nullam Damasi mentionem facit. Praeterea Leo I. repetens initia istius Vicariatus, à Siricio incipit, omisso Damaso. Sed controversia illa facile componitur, explicato loco Leonis.

VI. Frustra se torquent qui quarunt utrum Acholius Illyrici Primas à Damaso constitutus fuerit ante Concilium Aquileiense. Ratio Hallerij ut ostendat eum Damasi Vicariatu ornatum non fuisse anno 382.

I. **SUPERATIS** tandem tot difficultatibus quibus obscuratus erat vicariatus Thessalonicensis, inquirenda nunc sunt initia ejus, ut sciamus cuius primum Romani Pontificis beneficio tantam auctoritatem deberent Episcopi Thessalonicenses. Negotium illud antiqui Pontifices uno verbo definiunt, eam liberalitatem referentes ad Damasum, cujus tempore Acholius & Anyfius Thessalonicensem cathedram tenuerunt. Contrà, recentiores nonnulli, cum viderent non extare Damasi rescripta de vicariatu Episcoporum qui apud Thessalonicam fuerunt illa aetate, illum negarunt istius rei auctorem fuisse; quinimo inventus est qui Nicolaum primum argueret mendacij, initiaque vicariatus istius referret ad Bonifacium Papam istius nominis primum. Aliter & hi & iste sensissent, si durassent in hac ultima beatissimi seculi tempora, vidissentque editas ex archivo seu bibliotheca sedis apostolicae epistolas illas veterum Pontificum quas commemorat Nicolaus, inventas à clarissi-